

djela općeg karaktera o folkloru i folklor-
nom kazalištu, te popis djela o posebnim
oblicima folklornog kazališta, a zbornik
ima i indeks imena.

Knjiga *Vecchie segate ed
alberi di Maggio* pokazuje zanimljivu
orijentaciju unutar talijanske demologije,
struju koja uspijeva interdisciplinarno obu-
hvatiti svoj predmet istraživanja, plodno
ujedinjujući suvremeni konteks-tualni
pristup i nove trendove svjetske etnolo-
gije s ranijom [naročito lijevom] tali-
janskom tradicijom.

IVAN LOZICA

Splitski karnevali, priredio Frano
Baras, Logos, Split 1984, 104 str.

Split, koji više nema karneva-
la, izdao je knjigu o svojim karnevalima.
Uz odabrane tekstove I. Kovačića, V.
Mihaljevića [Neurastenicusa], I. Raosa i
M. Uvodića, te uz pokladne brojeve humo-
rističkih listova ["Duje Balavač" 1908,
1922, 1923; "Grom" 1922; "Štandarac"
1936 -1941] objavljen je i predgovor pri-
ređivača F. Barasa, kratak ali infor-
mativan. Baras je svoj predgovor temeljio
na ranijim radovima o kulturnoj povijesti
Splita [radovi D. Božić-Bužančić, C.
Fiskovića i H. Morovića], ali još mnogo
više pomogli su mu stari brojevi novina i
mala privatna izdanja od 1865. do 1941.

Izuzmemo li predgovor, Baraso-
va knjiga zapravo je reprint starih
karnevalskih publikacija - zabavno popu-
larno štivo koje se ni datumom izdanja
[tiskano u *veljači* 1984] ne razlikuje od
svojih originala. Ipak: što govore i kome
služe *stari* karnevalski tekstovi, koji se
objavljaju u ugaslom karnevalskom žari-
štu? Pisac ovog prikaza zna, ali čitaoci to
ne moraju znati: u isto vrijeme dok na
splitskoj Pjaci [Narodni trg 4] u "Logosu"
izlaze *Splitski karnevali*, u Donjim Kašte-
lima splitski općinari jedva uspijevaju

iznuditi pomilovanje za osuđenu *krnjušu
Dujku*, gigantsku figuru trudnice koja
predstavlja splitsku općinu, nesuđenu maj-
ku "male Kaštelanke"... Samo još nekoli-
ko kilometara dalje, još uvijek u istoj
splitskoj općini, arhaične maškare iz
Radošića na pokladnu nedjelju izvode
svoju predstavu borbe *Turaka i Tala*, u
kojoj sudjeluju i prastari tradicijski likovi
dida i babe... Čini se da Split još nije
karnevalski mrtav - na Pjaci i na Rivi
desetljećima već nema maškara, vlada zat-
išje, ali na periferiji karneval bukti i
dalje. Sličnosti su slučajne: 1940. godi-
ne *krnje* u Splitu nije spaljen "radi opće
internacionalne situacije", a 1984. godine
krnjuša Dujka u Kaštel-Starom nije spa-
ljena zbog unutrašnje situacije u općini.
Danas više ne izgleda moguće ponovno
oživljavanje maškarada u samom gradu
Splitu, u tome se *Velo Misto* ne razlikuje
od ostalih naših centara, premda se goto-
vo svake godine bezuspješno javljaju no-
ve inicijative. Karnevali su prognani iz
većih gradova, gdje su nestali uvjeti za
njihovo održavanje: čini se da karneval
ipak traži homogenu, zatvorenu zajednicu.
Splitski karnevali zato su danas dragocje-
no svjedočanstvo o nekad snažnom urba-
nom karnevalu, izbor iz grada koji može
biti koristan za usporedbu sa suvremenim
karnevalskim zbivanjima danas. Barasova
knjiga puna je zanimljivih detalja. Iz nje
saznajemo da su mnogi znameniti Splici-
ni sudjelovali u maškarama [don Frane
Bulić, na primjer], saznajemo o pojedinim
maškama, o krabuljnim plesovima po pa-
lačama, privatnim kućama, čitaonicama i
u kazalištu. Doznajemo o političkim inci-
dentima i o zabranama. Jedna naredba iz
1835. godine zabranjuje rakete i vatrome-
te, nepriстойne aluzije na račun vlasti,
vjere i morala, ali istodobno štiti i maška-
re - "policija će primijeniti stroge mjere i
uhapsiti svakoga tko se usudi vrijeđati
krabulje i uznemirivati ih na bilo koji
način". Ista naredba zabranjuje tako obra-
zine koje "pretjeranim oblicima pobuđuju
neugodne osjećaje, a ne radosti i veselja
koje krabulje trebaju pobuđivati".

Doznajemo da je npr. za ljudi

